

כ"ד אלול ה'תשע"ג 30.8.13

מגזין מס' 244

שבת פרשת ניצבים-וילך/ראש השנה
קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

לרפואת רינה בת ננה אסתר

הפתיח הלאומי

לנהוג כיהודי על כל צעד ושעל

מדברי קודש רבנו הזקן בעל התניא: "ישראל גוי אחד בארץ" - עם ישראל, גם כשהוא בארצות העולם, קשור הוא עם ה' אחד. ה' יתברך יוצר מהרוחניות גשמיות, ועם ישראל יוצר מהגשמיות רוחניות.

(על פי 'היום-יום' כ"ז אלול)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

מה רבו מעשיך ה'

בכל יצירה אמנותית הראויה לשמה גנוז מידע רב העשוי ללמד רבות אודות אופיו, כשרונו, שאר רוחו, יושר שכלו, עוצמת רגשותיו, מוסריותו, עושר דמיונו, התמדתו, דבקותו במטרה, ירידתו לפרטים, יכולתו להביע עצמו, מושגי שפתו: המעשית - מילולית - הגותית (וכו' וכו'), של האומן שעשאה.

אמנם ככל שרמתה האמנותית של היצירה גבוהה יותר, כן גם עולה רמת ההכנה והכישורים הנדרשת מן המתבונן בה. אכן כדי להבחין באופן יסודי ומעמיק בחותמת היוצר המוטבעת ביצירתו, אין די בראיה והתרשמות שטחיים, כביטוי העממי 'רק גאון מבין גאון'.

השתלמות האדם באומנות ומיומנות האבחנה במכמני חיי נפש היוצר המוטבעים ביצירתו, נכללת "...גם כן בלשון אמונה שהוא לשון רגילות - שמרגיל האדם את עצמו, כמו אומן המאמן ידיו..."

ואם דרושים כלים כגון פתיחות, ידיעות מספיקות וצבירת נסיון כדי לגשת להתבוננות במעשי ידי בשר ודם, אשר סוף סוף מוגבלים הם (יהיו הישגיו גדולים

ומרשימים ככל שיהיו), כן, ויותר מכן, נעלים לאין שיעור הם ההכנה והכלים הדרושים לשם התבוננות האדם ביצירה האלוקית שבמעשה בראשית - המשקפת נאמנה את היות הבורא כל יכול, כליל כל השלמויות, אין סופי ובלתי מוגבל, ככתוב "מה רבו מעשיך ה'".

אכן אתה א-ל מסתתר

וכהתבטאותו הנפעמת של אחד מגדולי המדענים אשר הקדיש חייו לחקר דרכי ופעולות הטבע, בחיפוש המתמיד אחר ה'אמת': העוסק בחקר חוקי הפיזיקה משול לילד קטן, העומד כשגבו מופנה אל שפת הים הגדול. פעמים אין ספור משתעשע הוא בשליחת ידו לאחור אל תוך המים הרדודים, ובדרך כלל מעלות אצבעותיו רק חול, אצות וצדפים למיניהם. לעתים רחוקות מאוד נמצאת להפתעתו בין כל אלה גם פנינה נדירה ויקרה...

מה גדלו מעשיך ה'

אמנם בתורת הקבלה והחסידות מבואר כי אין די בלימוד והתבוננות בחוקי הטבע הגשמיים וכי יש להרחיב את היריעה ולעסוק במרחבים האלוקיים

וכשם שבעולם הזה לא ייתכן שיהיה איזה בעל חי ש'ישבור' חוק טבע ככח המשיכה, או חפץ דומם ש'יחליט' לפתע לנוע, כך בכל העולמות העליונים אין שום פרט החורג מתבנית בריאתו החקוקה בעצם הווייתו.

ישראל – אותיות 'לי ראש'

הסתכלות כפולה פנימית זו ב"מה רבו מעשיך ה'" וב"מה גדלו מעשיך ה'" – הן בדרכי ההנהגה האלוקית בעולם הזה והן בזו שבעולמות העליונים, מעוררת בלומד חרדת קודש ותחושה מחייבת של נוכחות אלוקית. בזה בא לידי ביטוי טבעו האמיתי של עם ישראל אשר מאז ומעולם נועד להיות "גוי אחד בארץ": "גוי" (עם) שנשמות בניו ובנותיו יורדות לעולם הזה, לחיות כמה עשיריות בשנים בתוך גופים ובתוך גשמיות וחומריות ה"ארץ", אשר זוהי שליחותם – ל'ארח' בתודעתם ובהנהגתם תמיד את ה"אחד" – הוא בורא העולם ומנהיגו.

השגחה פרטית

אף שלעיני בשר נראית המציאות כולה כדבר בפני עצמו, גשמיות וחומריות בלבד, מכל מקום, כמבואר בפנימיות התורה, בכל עת ובכל שעה ומתוך כל דבר וענין, פונה החיות האלוקית המהווה את הכל במסר אישי לכל אחד ואחת מישראל כיצד לנהוג כיהודי על כל צעד ושעל.

אשר זוהי שליחותו של האיש הישראלי – לפקוח עיניו ולהיות קשוב לנתינת הכח הצפונה במסרים האלוקיים הפונים אליו באופן אישי. לפענחם ולתרגמם אל תוך חיי המעשה, ליצור בהשראתם מהגשמיות כלים לחיי רוח יהודיים. ובזה משלים הוא את תכלית הבריאה, לעשותה 'דירה' להקב"ה בתוכו פנימה, בד' אמותיו ובעולם כולו, כמאמר חז"ל "נתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים".

שבלימוד נשמתא דאורייתא (נשמת התורה). בחלק זה של תורת ישראל מבוארים דרכי ההתבוננות ב'סדר השתלשלות העולמות' – היא ירידת החיות האלוקית המחיה ומהווה את העולמות כולם עד לעולם הזה הגשמי, ככתוב "מה גדלו מעשיך ה'".

חוקי הטבע בגשמיות וברוחניות

רבנו הזקן מבאר בספרו תניא קדישא כי גדר ובחינת שם 'עולם' נופל (מורה ומתייחס) על בחינת 'מקום' ובחינת 'זמן' דוקא. ומכיון שכל עולם עליון יותר הינו מימד רוחני נעלה ודק יותר, הרי שגדרי והגבלות הזמן והמקום שבכל עולם ועולם הינם בהתאם למעלתו ולפי ערך דקותו הרוחנית.

למשל, כאשר מדובר במקום גשמי אזי מתבטא הדבר באורך, רוחב ועומק גשמיים – וכדוגמת אדם הגבוה מחברו, שהפרש הגובה ביניהם נמדד בסנטימטרים; אולם כאשר מדובר ברובד רוחני יותר, אזי גדרי המקום שבו הינם דקים יותר – וכדוגמת החכם הגדול שחכמתו נעלה שלא בערך, לגבי חכמת החכם הקטן, שהערכת המרחק ביניהם אינה נמדדת בסנטימטרים, כי אם **במעלה**, היינו לפי ערך גודל החכמה.

כך גם בנוגע לבחינת הזמן. ברובד הגשמי נמדד הזמן בשניות, דקות, שעות, ימים וכו'; ואילו ברובד הרוחני נמדד הוא באופן דק יותר, על-פי סדר 'קדימה ואיחור', כגון גורם ותוצאה, סיבה ומסובב, עילה ועלול וכו' (ואין כאן המקום להאריך בענין זה).

ונמצא שכשם שבעולם הזה הגשמי חלים חוקי הטבע, ללא יוצא מן הכלל, על אין ספור נבראים **גשמיים** שבדומם, צומח, חי ומדבר – כן הוא הדבר גם בכל העולמות העליונים שבסדר השתלשלות העולמות, זה למעלה מזה עד אין סוף. בכל עולם ועולם לפי ערכו, שוררים, כאמור, כללי מבנה והנהגה דקים ומדויקים בתכלית, החלים על ריבוי נבראים **רוחניים** לאין מספר.

לוח שיטורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

שימו לב: * השיעורים הבאים בפ"ת יתקיימו בשונה מהרגיל: יום ב' כ"ז אלול 2/9/13, ולאחר מכן יום ב' י"ב תשרי 16/9/13. לאחר סוכות חוזרים למתכונת הרגילה: יום ד' כ"ח תשרי 2/10/13.

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
שני כ"ז אלול 2/9/13	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms
שלישי כ"ח אלול 3/9/13	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15, חניה מרח' טשרניחובסקי	21:00	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
שני ה' תשרי 9/9/13	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אושוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רחנטל 054-472-49-06
רביעי ז' תשרי 11/9/13	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	רויטל 050-8-634-107
חמישי ח' תשרי 12/9/13	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	21:00	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
אירועים מיוחדים					
חמישי כ"ג אלול 29/8/13	כפר מימון	פרטים אצל איש הקשר	20:30	חד פעמי	נעמי מימון 052-8-308-286
ראשון כ"ו אלול 1/9/13	קרית טבעון	פרטים אצל איש הקשר	20:30	חד פעמי	אהוד ליניאל 054-4-577-865

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עזרה ראשונה לנפשו

סדר התיא

לחיות עם הזמן... (אדמ"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

שבת ממנה מתברך חודש תשרי

"החודש השביעי, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת האחרונה של חודש אלול; ובכח זה מברכים ישראל את החודשים אחת עשרה פעמים בשנה"

"אתם ניצבים היום"

בשבת זו שלפני ראש השנה, שלא כבשאר 'שבתות מברכים', אין מברכים בבית הכנסת את חודש תשרי.

את סיבת הדבר ביאר רבנו הזקן, בעל התניא, בשם רבו, המגיד ממזריטש (ששמע זאת מהבעש"ט): **"החודש השביעי, שהוא החודש הראשון לחודשי השנה, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת מברכים, שהיא השבת האחרונה של חודש אלול; ובכח זה מברכים ישראל את החודשים אחת עשרה פעמים בשנה"**.

מהי ברכתו של הקב"ה? ברכה זו היא העולה מתוכנה של קריאת התורה שבשבת זו: **"אתם ניצבים היום"**. המילה **"היום"** מכוונת לראש השנה, יום הדין, וכמו שכתוב **"ויהי היום"**, ובתרגום למילים אלו שבפסוק נכתב: **"והוה יום דינא רבה"** (=ויהי יום הדין הגדול). דהיינו שכאן מבטיח לנו הקב"ה כי בראש השנה **"אתם ניצבים"**, קיימים ועומדים - כלומר, **"זוכים בדין"**.

מכלל לפרט

כיון שברכה זו היא ברכה כוללת, הרי שמיד אחרי הכלל באים הפרטים: **"ראשיכם, שבטיכם, זקניכם ושוטריכם...** מחוטב עציך עד שואב מימין". לאחר הברכה הראשונה והכוללת, מפרטת התורה את כל עשרת הסוגים שבעם ישראל, אשר כל אחד ואחד מהם מקבל את הברכה המיוחדת הדרושה לו. כל הברכות הללו מיועדות לתכלית אחת - **"לעברך בברית ה' אלוקיך"**. כריתת ברית ענינה

ביטוי של התאחדות, כאשר שניים כורתים ברית ביניהם נעשים הם כמציאות אחת. באופן כזה צריכה להיות ההתקשרות של עם ישראל לקב"ה - יהודי צריך להרגיש שהוא והקב"ה הם דבר אחד.

המעשה הוא העיקר

המטרה המרכזית בענין כריתת הברית היא לתת לדברים ביטוי מעשי. הן מצד ברכתיו של הקב"ה שצריכות להתבטא בתוך העולם הזה הגשמי, בשפע ובהרחבה גשמיים כפשוטם. כידוע, הדין של ראש השנה הוא בעיקר על עניני העולם הזה ("אין אדם נידון בראש השנה אלא לעניני העולם הזה"), ולכן באה ברכת ה' דוקא בצורת שפע גשמי.

כך גם מצד עבודת האדם את בוראו, העיקר הוא שהדברים לא יישארו אצלו במישור הרוחני, אלא יבואו לידי ביטוי מעשי. אמרו חז"ל: **"המעשה הוא העיקר"**. הכוונות, גם אם יהיו הנעלות ביותר, אינן העיקר, אלא דוקא קיום המצוות בפועל. לכן ההלכה היא, שעל ידי כוונה בלבד אין האדם יוצא ידי חובת קיום המצוות, כי אם על ידי הקיום המעשי. רק בקיום מעשי של המצוות, אפילו בלא כוונה, יוצאים ידי חובה (אלא שלשלמות המצוה יש צורך גם בכוונה).

קוממיות

על ידי עבודת ה' כדרוש, ובכלל זה עבודת התשובה, שעל ידה נעשית כריתת הברית עם הקב"ה, זוכים לקבל

את ברכותיו של הקב"ה בשבת זו, ו"זוכים בדין", וחודש תשרי נעשה "המשובע והמשביע ברוב טוב לכל ישראל על כל השנה".

ובפשטות - ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, עד הטובה העיקרית והפנימית - הגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, באופן של "ניצבים", כדברי הפסוק "ואולך אתכם קוממיות", בקומה זקופה - ובקרוב ממש.

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת", על פי 'תורת מנחם' התוועדות ה'תשמ"ז כרך ד')

גם בשבת זו אומרים, קודם תפילת שחרית, את כל התהילים, אף על פי שאין מברכין את החודש. אחרי התפילה - התוועדות בבית הכנסת, כבכל שבת מברכים.

באחת משיחותיו אמר הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו כי בשבת שלפני ראש השנה יש להתחיל בשבת עצמה בצדקה באופן המותר בשבת, על ידי צדקה של מאכל ומשקה ('לחיים') או על ידי צדקה רוחנית, כמו נתינת עצה טובה, ועל אחת כמה וכמה לימוד תורה. ועוד וגם זה עיקר - קבלת החלטה טובה (כולל הסכום!) שתיכף ומיד לאחר השבת יקיים... (נתינת ממון בפועל, להפריש לעצמו וליתנו לעני או לגבאי בבוקר).

'פדיון כפרות' - מנהג ה'כפרות', נוהגים לקיימו בעשרת ימי תשובה, ובפרט בזמן המובחר לכך בערב יום הכיפורים לפנות בוקר. המנהג מבטא את משאלתנו כי יסלח לנו ה' על כל חטאינו תמורת התרנגול או הכסף שאנו נותנים 'במקומנו' וישמש 'כפרה' תחתנו. נהוג לקיים את המנהג בתרנגול אחד לזכר ובתרנגולת אחת לנקבה (אפשר להסתפק בתרנגול אחד לכל בני הבית ותרנגולת אחת לכל בנות המשפחה). לאשה הרה נוטלים בעבורה שלושה עופות - שתי נקבות וזכר אחד (תרנגולת אחת עבור עצמה ועוד שניים בשל אי הודאות לגבי מין העובר).

אוחזים את התרנגול או הכסף ביד ימין ואומרים את הנוסח המודפס בסידור התפילה ובמחזור, למן "בני אדם יושבי חושך וצלמוות" עד "מצאתי כופר". אזי מסובבים שלוש פעמים את התרנגול או הכסף מעל הראש ובתוך כך אומרים: "זה חליפתי, זה תמורת, זה כפרתי, זה התרנגול (או הכסף) ילך למיתה (ובכסף - ילך לצדקה) ואני אלך לחיים טובים ארוכים ולשלום". וחוזרים על כל זאת שלוש פעמים. מיד לאחר הכפרות, מביאים את התרנגולים לשחיטה בפיקוח ובנוכחות שוחט מוסמך. ומצווה לכסות את הדם בעפר ולברך: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציונו על כיסוי הדם בעפר". לאחר מכן מנקים ו'מכשירים' את העופות ומעבירים אותם למשפחות נזקקות.

'כפרות' על כסף - יש הנוהגים לקיים את מנהג הכפרות עם כסף שתורמים לצדקה. נהוג לקחת סכום סמלי (לפחות ח"י שקלים - 18 ש"ח) עבור כל נפש מבני הבית, הנקרא בשם "פדיון כפרות". אומרים כנזכר לעיל את פסוקי ה'כפרות' ומסובבים את הכסף מעל הראש שלוש פעמים (בקיום המנהג בכסף, אומרים זה "הכסף ילך לצדקה"). את הכסף מעבירים לעניים או למוסדות צדקה.

ניתן להעביר את כסף "פדיון הכפרות" לעמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות".

לפרטים: 052-5-675-770

הסיפור השבועי

בזכות הגנב

אל הרחוב, וביקש מילד שראה שם ללוותו ולהנחותו אל ביתה של הרבנית משאץ.

בהגיעם אל ביתה פתחה הרבנית הזקנה בעצמה את הדלת וקיבלה את פני האדמו"ר בכבוד גדול. היא הזמינה אותם להיכנס ולשבת.

"אבקש מראש את סליחתה, אך רצוני לשאול שאלה", פתח הצדיק מוויז'ניץ. הרבנית הנהנה בראשה בהסכמה, והצדיק המשיך: "ידוע כי עשיית מופתים על ידי צדיקים קשורה לכח התורה שהם לומדים. מניין לך אפוא הכח הזה של עשיית מופתים? הנה, גם דודתי היתה צדקנית גדולה ובתו של בעל ה'תורת חיים', ובכל זאת לא היה לה הכח לפעול ישועות".

הרבנית השיבה מיד: "מלייבקה הגנב"... סתמה ולא פירשה.

לרגע בא הצדיק במבוכה, ולא הבין את כוונת הרבנית. או אז התחייכה הרבנית והחלה להסביר:

"נוהג קבוע היה לאבי בכל מוצאי ראש השנה לעמוד ליד חלון חדרו, וכל בני העיר היו עוברים לידו והוא היה מושיט להם את ידו ומברכם בברכת 'שנה טובה'.

"בעיר פרמישלן חיו יהודים רבים חיי דוחק ועוני, ומצבם הכלכלי היה קשה. כמה מהם לא עמדו בניסיון ופשטו ידיהם בממון חבריהם היהודים. בעקבות הגנבות היתה פרנסה לשומרים ששכרו העשירים, כדי לשמור על אחוזותיהם מפני הגנבות.

"אחד הגנבים המוכשרים ביותר, שבאורח פלא מעולם לא נתפס בגנבתו, היה 'לייבקה הגנב'. הכול ידעו כי הוא שולח יד ברכוש הזולת, אך תמיד עשה את מעשיו בזהירות ובלי להותיר עקבות.

'הרבנית בעלת המקל' – זה היה הכינוי שדבק ברבנית מרים חיה משאץ (סוצ'אבה). היא היתה בתו של הצדיק הנודע רבי מאיר (השני) מפרמישלן, אשר סיפורים רבים התהלכו על המופתים שחולל. בעלה היה רבי יואל משאץ, אך הוא נפטר בדמי ימיו.

את הכינוי קיבלה בזכות המקל של אביה, שאותו מסר לה לפני פטירתו. מסירת המקל הייתה בה גם רמז שהוא מעביר אליה מכוחותיו האלוקיים, לברך ולסייע לזקוקים לישועה. ואכן, הישועות שפעלה הרבנית משאץ היו מופלאים אף לעומת הניסים שחוללו צדיקים ופועלי ישועות ידועים באותה תקופה.

ביתה של הרבנית נעשה מוקד עלייה לרגל. אנשים ונשים, זקנים וצעירים, שיחרו לפתחה, ואת כולם היתה מברכת כיד ה' הטובה עליה. הברכות פעלו את פעולתן. עקרות נפקדו, חולים נרפאו, והצלחה ליוותה את כל המתברכים.

באותם ימים ביקר הצדיק רבי ישראל מוויז'ניץ, בעל 'אהבת ישראל', אצל אחיו המתגורר בשאץ. כבוד גדול התכבד בו אחיו באותה שעה, וטרח רבות להנעים את שבתו של אחיו אצלו, וגם הצדיק מוויז'ניץ הקפיד לכבד את אחיו ככל שהיה בידו.

בהיותו שם עלה רצון בלבו של האדמו"ר לגלות את סוד כוחה של הרבנית, שזכויות רבות לה נוסף על היותה בת רבי מאיר מפרמישלן. הוא חשש שאם יבקר בביתה באורח רשמי, עם מלוויו ומשמשיו, עלול אחיו לחוש כאילו זו מטרת ביקורו בעיר. לכן המתין להזדמנות, ובאמצע היום, כאשר לא היה אדם בקרבתו, יצא בשקט

"תשובה מחוכמת זו העלתה חיוך רחב על פני אבי. הוא הסתובב לעבר לייבקה הגנב, הושיט לו את ידו ובירכו לשנה טובה".

הרבנית הצדקנית עצרה לרגע, ואחר המשיכה: "הייתי אז בקרבת מקום וראיתי את הנעשה. גם ראיתי את קורת הרוח שתשובתו של לייבקה הסבה לאבי. באותו רגע עלה בדעתי לנצל את ההזדמנות. ניגשתי אל אבי ואמרתי לו: 'גם אני מבקשת, שאם יהיו יהודים שנגזר עליהם כי יזדקקו לברכה ולישועה - שתבוא ישועתם על ידי'..."

"אבי הסכים לבקשתי ובירכני", סיימה הרבנית משאך את סיפורה. "וכך, בזכות לייבקה הגנב, זכיתי שיהודים ייושעו על ידי".

על פי בקשתה הניחו לאחר פטירתה את המקל של אביה בקברה, כדי להגן על העיר שאך. ומפליאה העובדה, כי במלחמת העולם הראשונה נשרפו כל העיירות בסביבה חוץ מהעיר שאך, שנותרה שלמה.

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

"שנה אחת התעוררה בלבו תשוקה לקבל את ברכתו של הצדיק לרגל תחילת השנה החדשה. אולם ככל שהתקרב אל מקום עמידת הצדיק החל להרהר שהצדיק בוודאי יסרב לברך אותו, שכן הדבר עלול להתפרש כהסכמה למעשיו.

"הוא עמד בצד והמתין להזדמנות. פתאום ראה שהרבי תפוס במחשבותיו ואין איש לידו. לייבקה החליט לבוא מהצד ולגעת בשרוולו של הצדיק. אולי לא יזהה אותו הרבי, ואולי אף יאצול עליו ברכת 'שנה טובה'.

"אולם מיד כשנגע לייבקה בידו של אבי, הרעים עליו הרבי בקולו בלי להסתובב לעברו: אינך מתבייש?! לא די שאתה גונב את אנשי העיר במשך כל השנה, אתה רוצה לגנוב גם את דעתי?!".

"לייבקה נתקף פחד. תחילה חשב לברוח, אך מיד התעשת וענה: 'חס וחלילה, רבי, לא רציתי לגנוב את דעתו. מבקש אני את ברכתו הקדושה, שאם נגזר בראש השנה על יהודים הגרים בעיר שיאבדו את ממונם על ידי גנבה, שיהיה זה על ידי'..."

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ניצבים-וילך

פרשת ניצבים

ברית עולם

לפני מותו מכנס משה את כל בני ישראל (ראשי השבטים, חכמים ופשוטי עם, זקנים, נשים וטף) לחיזוק הברית בינם לבין הקב”ה. הברית כוללת גם את כל הדורות הבאים בעם ישראל עד אחרית הימים.

ברית מחייבת

כבעבר, שוב מזהיר משה את העם מפני השפעת העמים שמסביבם. עליהם להישמר מהשפעתם השלילית על בני ישראל, שלא ידיחום לעבודה זרה ולשום הנהגה בדרכיהם הנלוזות. הברית ענינה חיזוק הקשר בין ישראל לה’ וקביעת גבולות ומחויבויות הדדיות.

ואכן, אם חלילה יטה אחד מבני העם מדרך ה’, לא יסלח לו על כך והוא ישלם את מחיר הפרת הברית. אזי ידעו גם הגויים לומר כי צרת ישראל הגיעה עליהם בשל הפרה זו של ברית ה’.

סוף ישראל לעשות תשובה

למרות העונשים והגלות שיבואו עקב הפרת הברית, ואולי דוקא בגלל עונשים אלו, ישועו בני ישראל אל הקב”ה, תתחזק אהבתם ואמונתם בו וישובו בתשובה שלימה. אז יחונם ה’ ויקבצם מכל פזורות גלותם ויביאם שוב לארץ ישראל. בד בבד עם התחזקות הברית והאהבה

בין העם לבין ה’, יחולו בהתאם כל הקללות והאסונות על ראש אויבי ישראל.

כי קרוב אליך הדבר מאד

משה מעודד את העם באמרו כי מצוות ה’ אינן בגדר הבלתי אפשרי. אדרבה, קרוב קיום התורה ומצוותיה מאד אל האדם וביכולת כל אחד ואחד לקיימן כנדרש – במחשבה, בדבור ובמעשה.

ענין הבחירה החופשית

למרות הציוויים הברורים שבתורה ומצוותיה, מכל מקום ניתנת ליהודי הבחירה החופשית. בפני כל אדם עומדות שתי דרכים: דרך התורה – היא דרך הטוב והחיים, ולעומתה דרך החטא – היא דרך הרע והמוות. ביד האדם נתונה האפשרות לבחור בדרך הטוב, ועל כך הוא מקבל סיוע אלוקי. וכשיבחר ללכת בדרך הטוב, יזכה לכל ברכות ה’.

פרשת וילך

משה נפרד מן העם ומחזק את יהושע ממשיך דרכו

קודם הסתלקותו, פונה משה לבני ישראל ואומר: הגעת היום לגיל מאה ועשרים והגיע זמני לצאת מן העולם. לא זכיתי לעבור אתכם את הירדן אל ארץ ישראל. אולם באשר ה’ עמכם, עליכם להתחזק ולהתעודד כי הוא ינחילכם את הארץ.

יהושע ולהתייצב עמו לפני פתח אוהל מועד.

תחילה פונה הקב"ה אל משה ומודיעו כי בדורות הבאים יסור העם מדרך התורה. אשר על כן, עליו לכתוב 'שירה' אשר תהיה לבני ישראל לעדות נצחית כי יודע ה' נטייתם לסור מן הדרך עוד קודם שהכניסם לארץ.

השירה הזו, 'שירת האזינו' (שבפרשה הבאה), הינה עדות ותזכורת לבני ישראל לדורותיהם על מחויבותם הנצחית לשמירת מצוות ה'.

משה כותב את 'שירת האזינו' ומכנס את כל בני ישראל ללמדם את השירה. ושוב מחזק הוא את ידי יהושע בנוגע לשליחותו – הבאת העם אל הארץ המובטחת לאברהם, יצחק ויעקב.

את ספר התורה שכתב, נותן משה בידי הלויים שיניחוהו בארון ברית ה' לזכרון עד.

משה ממנה בפומבי את יהושע תלמידו לממלא מקומו וממשיך דרכו, מחזקו לקראת שליחותו להנחיל את הארץ לבני ישראל ומבטיחו כי ה' יהיה עמו.

מצות הקהל

משה כותב את כל דברי התורה ומוסרם בידי הכהנים משבט לוי ובידי זקני העם. הוא מצוה אותם אודות מצות שנת 'הקהל' – אחת לשבע שנים, בשנה שלאחר שנת השמיטה, יקהלו ויתכנסו כל העם כולל הנשים, הטף והגרים בירושלים בבית המקדש. במעמד זה יקרא המלך מתוך ספר התורה באוזני בני ישראל כדי לחזק את רוחם ליראה את ה' ולדבוק בו ע"י שמירת מצוותיו.

שירת 'האזינו' לחיזוק הברית

עתה, כשקרבת קיצו, מצוה ה' את משה לקרוא אליו את

לגעת בעצם הנשמה

מתנה לחג

סדרת ניגוני חב"ד עם הרב יאיר כלב עתה במארז מהודר לכבוד החגים
המארז מכיל 4 דיסקים. **להזמנות: 052-56-75-770**

חוטבי עצים ושואבי מים

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

ראשיכם... מחוטב עצים עד שואב מימין

בתחילת פרשתנו (ניצבים) כורת הקב"ה ברית עם ישראל: "אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם", ובהמשך הפסוק מפרטת התורה את כל חלקי העם שבאו בברית: ראשיכם... טפכם, נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך, מחוטב עצים עד שואב מימין".

מדוע רואה התורה לנכון לציין במיוחד את חוטבי העצים ושואבי המים? הדבר יובן כשנתבונן במיקום שבו הם מוזכרים בפסוק – לאחר כל הסוגים שבעם ישראל, ואף לאחר הגרים. מכאן שלא מדובר בסתם יהודים שהיו חוטבי עצים ושואבי מים לצורך פרנסתם, אלא בסוג מיוחד שלמטה אפילו מהגרים.

באו להתגייר

מפרש רש"י: "מלמד, שבאו כנענים להתגייר בימי משה, כדרך שבאו בימי יהושע... ונתנם משה חוטבי עצים ושואבי מים". כלומר, אותם גרים היו חדשים שזה מקרוב באו. ממש עכשיו, לפני הכניסה לארץ ישראל, באו כנענים אל משה וביקשו להתגייר, ומשה הטיל עליהם להיות חוטבי עצים ושואבי מים.

וזה החידוש שמציינת התורה בענין הברית הזאת – שהיא מקיפה את כל חלקי עם ישראל, אפילו את "חוטב עצים ושואב מימין" – אותם כנענים שזה עתה באו להתגייר, שאף הם נכללים ב"לעברך בברית ה' אלוקיך".

לחטוב ולשואב

ענין זה, של "חוטב עצים ושואב מימין", מפרשת תורת

החסידות כהוראה אישית בעבודת ה'. "עציק", מלשון עצה, רומז ל'עצות' הרבות הממלאות את האדם, בבחינת "רבות מחשבות בלב איש". יהודי נדרש להיות "חוטב עצים" – לחטוב ולהסיר את המחשבות המבלבלות.

"מימין" – רומז ל"מים המצמיחים כל מיני תענוג". אלה תענוגות העולם, המושכים את לבו של האדם ומפרידים אותו מהקב"ה. יהודי צריך להיות "שואב מימין" – לשאוב ולהוציא את מי התענוג מעניני העולם ולהגיע לכך שהתענוג האמיתי שלו יהיה רק בעניני קדושה ועבודת ה'.

בכחו של משה

אפשר היה לחשוב, שמשימה זו מוטלת רק על יהודי שהוא 'יושב אוהל', העוסק בתורה ובעבודת ה', ואילו מי שממילא עסוק במסחר ובחיי חולין, צריך להיות שקוע ב'עצות' ולהתענג מעניני החולין שלו.

מורה התורה, שגם 'כנענים', לפי הפירוש: סוחרים, צריכים להיות 'חוטבי עצים' ו'שואבי מים', לסלק את ה'עצות' המבלבלות ול'שאוב' את מימי התענוג הגשמיים. ואם ישאל השואל, איך אפשר להגיע לדרגה גבוהה כל-כך? התשובה היא: "ונתנם משה חוטבי עצים ושואבי מים" – הכח לזה ניתן מאת משה רבנו ומניצוץ 'משה' הטמון בלב כל יהודי, וכאשר יהודי הולך בכוחותיו של משה רבנו, נעשית גם עבודה זו קלה עבורו.

(מתוך הספר 'שולחן שבת',

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך י"ד)

חסידות על הפרשה ניצבים-וילך

"כולכם" - על אף כל ההבדלים בין ה"ראשיכם" ל"שואב מימך", התאחדות על שכלית זו היא גופא הגורמת לאותה אחדות עצמית ועל שכלית בין הקב"ה וישראל.

(ליקוטי-שיחות' כרך ב, עמ' 389)

קירוב יהודים שבמעמקי הקליפות מזרז את הגאולה

**אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה'
אלוקיך (ל,ד)**

"שמים" - רומז לענינים רוחניים.

"אם יהיה נידחך בקצה השמים" - רומז למי שנמצא במצב רוחני ירוד ביותר.

"משם יקבצך ה' אלוקיך" - ביום הגאולה יקבץ הקב"ה גם יהודים כאלה.

הווי אומר: כשמקרבים יהודי, שהוא בבחינת "קצה השמים", מזרזים ומקרבים את ביאת המשיח וקיום היעוד ד"משם יקבצך ה' אלוקיך".

(משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו)

הזולת כראי למצבי

**הלוא כי אין אלוקי בקרבי
מצאוני הרעות האלה (לא,ז)**

מסביר כ"ק אדמו"ר האמצעי:

"אין אלוקי בקרבי" - חסר בי, בהתקשרותי לאלוקות; לכן "מצאוני הרעות האלה" - אני מוצא ורואה בזולתי כל מיני רע. ועל דרך תורתו הידועה של הבעל שם טוב, שכאשר אדם רואה רע בזולתו הרי זו הוכחה שמעין אותו רע נמצא בו עצמו. וכאדם המסתכל בראי, שאם הוא רואה לכלוך אין זה אלא משום שפניו שלו אינן נקיות.

(ספר-השיחות' תש"ה, עמ' 91)

**מעלת היהודי - בריתו עם אלוקיו
אתם ניצבים... למען הקים אותך היום לו לעם
(כט,ט-יב)
"ניצבים" - מורה על גדלות וחשיבות, כמו "ונציב
אחד אשר בארץ" (מ"א ד).**

"אתם ניצבים... למען הקים אותך היום לו לעם" - העובדה שאנחנו עם ה' והוא מלכנו מורה על גדלותם של ישראל. שכן אדם לא יכול למלוך אלא על בני אדם כמותו שהם בערך אליו, אך לא על עדר צאן, שאין להם שום ערך ויחס לגביו. נמצא אפוא כי היות הקב"ה מלך על ישראל מוכיחה שישראל הם, כביכול, 'בערך' אליו. אלא שגדלות זו אינה אלא תוצאה של כריתת הברית - "לעברך בברית ה' אלוקיך" (כי הרי לאמיתו של דבר אין לנברא שום ערך לגבי הבורא).

(אור-התורה' דברים עמ' קפ)

מעלת המשמש בקודש

מחוטב עציך (כט,י)

**מלמד שבאו כנענים להתגייר בימי משה כדרך
שבאו גבעונים בימי יהושע... ונתנם משה חוטבי
עצים ושואבי מים (רש"י)**

מדברי רש"י נמצאנו למדים, כי דוקא בסוג הנמוך ביותר בישראל ("חוטב עציך... שואב מימך") יש עילוי שאין בסוגים הנעלים יותר ("ראשיכם"). שהרי יהושע נתן את הגבעונים חוטבי עצים ושואבי מים "לעדה ולמזבח ה'" (יהושע ט), כלומר שזכו להיות משמשים בקודש, לשרת את מזבח ה'.

(ליקוטי-שיחות' כרך ב, עמ' 400)

**התאחדות בני ישראל למטה פועלת
התאחדותם העצמית עם הבורא
לעברך בברית ה' אלוקיך ובאלתו (כט,יא)
כך היו כורתי בריתות עושין, מחיצה מכאן ומחיצה
מכאן, ועוברים בינתיים (רש"י)**

כאשר כל ישראל מתאחדים באחדות אמיתית -

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

שבת שלום!!!

כתיבה וחימה טובה לשנה טובה ומתוקה!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	כניסת שבת האזינו	ראש השנה	צאת השבת	כניסת השבת	עיר
19:33	18:21	18:24	19:42	18:30	י-ם
19:35	18:36	18:39	19:44	18:45	ת"א
19:35	18:28	18:31	19:44	18:37	חיפה
19:35	18:38	18:41	19:44	18:47	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון